

Apostelen Peters posisjon i den messianske menigheten

JAN LILLEBY

Jeg synes oppslagsverket *Encyclopedia Britannica* har gjort et godt arbeid med flere av sine bibelske historikere, og Peter er omtalt med gode angivelser – og jeg baserer min artikkel derfor på hva dette oppslagsverket forteller.

Encyclopedia Britannica bruker uttrykket «The apostolic church» der jeg i overskriften har oversatt til «Den messianske menigheten» - for å markere at denne jødiske forsamlingen i Jerusalem og i Judea – omtalt i første halvdel av Apostelgjerningene – ikke var samme type forsamling og tro som den kristne menighet i vår tid har. De var ennå segregerte i dette at de var en del av Israels nasjon, som på den tid ennå var en nasjon for Gud. **Hedninger hadde forbud** mot å entre tempel-området, og dette holdt seg i hevd i hele den tid som Apostelgjerningene omhandler, år 28 til 62 e. Kr. Som Paulus bemerker i Rom. 1, 16 så var det i hele denne perioden «**Jøde først, så greker**», og hedninger (rå uomvendte) kom ikke inn i bildet før Paulus var fengslet i Roma for annen gang, omkring 62-63, da han skrev efeserbrevet og kolosserbrevet. Den type menighet som vi i dag har, kom til ved at Gud åpenbarte for Paulus sin 'hemmelighet' – nemlig at hedningene (etter at Israel var falt ifra som Guds nasjon i Apg. 28, 25-28) ble gjort til **medarvinger hos Kristus ved tro alene** og uten overholdelse av Mose lov. Ef. 2, 14-15; 3, 1-9.

Så dermed vet leseren at jeg her legger ut om Peters tjeneste og hans stilling i den messianske jødiske forsamling i Jerusalem og Judea, i den egenskap at han ALDRI var sendt av Gud som apostel til hele verdens folk. Han skulle – som også Paulus poengterer i Gal. 2, 7-8 – kun tale til «De omskårne», altså jødene kun. Mens han selv, skulle også tale til hedningene (proselyttene), – til konger og lik Peter, tale til Israels barn – ihht. Apg. 9, 15.

ENC. BRITANNICA MED SKRITT FOR SKRITT GJENNOMGANG

00 00 0000

□□ □□□□ Ved evangeliens historier, ser vi at det ikke er uventet at Peter skulle bli den som stod opp i første rekke og ble leder for de troende jødene□□ i den tidlige perioden. I□□ omtrentlig□□ tidsforløp,□□ sammenhengende□□ 15 år,□□ etter Jesu oppstandelse, så finner vi Peter som den dominante lederen av apostlene og samfunnet deres. Han ledet an i valget av en erstatter for Judas, da de ved lodd trakk ut Mattias som den nye Jesu apostel blant dem (Apg. 1, 23-26).

Det var Peter som først oppløftet sin røst på Pinsedag feiringen (Apg. 1, 14-39). Det var Peter som opptrådte som en forsvars-advokat innfor anklagene fra Sanhedrin□□ rådet□□ i Jerusalem (Apg. 4, 5-22). Og det var Peter som ble tildelt rollen (ved Den Hellige Ånd) i det at han opptrådte som Guds dommer i tilfellet med Ananias'□□ og Saffiras tyveri, løgn og død (Apg. 5, 1-10).

Peter ledet an også ved at de tolv□□ medvirket til en forøkning av de troende jødene i antall (Apg. 9, 32). Han gikk først til samaritanene (Apg. 8, 4-17) for å følge opp Filips gjennombrudd der «..som mottok Den Hellige Ånd»; og i Samaria så konfronterte Peter trollmannen Simon. Deretter dro han til Lydda, på Saron sletten (Apg. 9, 32-35), der han helbredet den lamme mannen Æneas. Deretter, nær kystbyen Joppe□□ (Jaffa i vår tid)□□ ved Middelhavet (Apg. 9, 36-43), så oppvakte han den nylig avdøde troende kvinnen Tabita (kalt□□ Dorkas, en hind) og skapte furore i samfunnet der ved dette store mirakelet.□□ Ingen «hvilken-som-helst-troende» kunne bare spasere inn og drive oppvekkelse av døde troende! □□ Men Peter var ledet av Guds Ånd i egenskap av sin tjeneste for de «De omskårne» -□□ altså jødene, og Gud bakket opp Peter ett hundre prosent. La oss lese:

«Apg. 9,36-42□□ □□ –□□ (legg merke til det□□ **typisk jødisk messianske** □ her, der gjerninger, almisser og disippelskap nevnes i Tabitas CV! De troende i Apostelgjerningenes tid var forpliktet til å vise deres **TRØ VED GJERNINGER**)□□ – «I Joppe var det en kvinne som var disippel, hun hette Tabita, på gresk Dorkas. Hun var rik på gode gjerninger, og hun gav mange almisser. 37: Men det skjedde nettopp i disse dagene (det er 8-9 år etter Pinsedag i Apg. 2) at hun ble syk og døde. De vasket henne og la henne på en sal ovenpå. 38: Da Lydda ligger i nærheten av Joppe, og disiplene hadde hørt at Peter var der, sendte de to menn til ham og bad: Kom hit til oss uten å nøle! 39: Peter stod da opp og gikk med dem. Da han kom fram, førte de ham opp på salen, der alle enkene stod gråtende□□ rundt ham. De viste ham kjortler og kapper som Dorkas hadde laget mens hun var blant dem. 40: Men Peter sendte dem alle ut, bøyde kne og bad. Så vendte han seg mot den døde og sa: Tabita, stå opp! □ Hun slo opp sine øyne, og da hun så Peter, satte hun seg opp. 41: Så rakte han henne hånden og reiste henne opp. Og han kalte inn de hellige og enkene, og stilte henne levende fram for dem. 42: Dette ble kjent over hele Joppe,□□ **og mange kom til tro på Herren.**»

Så, Peter var ikke noen «Hvem-som-helst», og ikke var han en bråkjekk oppkomling av en gateevangelist og healer å la slikt vi ser innen kristenheten i vår tid...nei, han var én av de i alt tre personer i hele ny-testamentet som oppvakte noen fra de døde. Bare Jesus, Peter og Paulus utførte slike kraftige undergjerninger!

BILDE: Peter og Tabita.

Hva gjelder Peter og de elleve, så har vi en tendens til å uteglemme det sterke faktum, at ikke bare hadde de Den Hellige Ånd i kraft og mirakel virkninger, men de hadde noe som var **enda viktigere: De hadde fått deres forstand/sinn totalt åpnet for Skriftenes Ord – se Lukas 24, 45.** Dette viktige faktum har gått hele den pinse-karismatiske fløyen i kristenheten hus forbi. De innbiller seg at det er nok å få Den Hellige Ånd (med tunger, profeti og mirakel kraft) og vips så er de super-predikanter som kan etter ape apostlene. Nei, de hadde OGSÅ full forstand i Bibelens Ord, og uten en slik **særåpenbaring** er det helt umulig at Gud noensinne kunne betro noen å utføre undergjerninger.

Her har pinsekarismatikken bommet helt, og de har gjort seg totalt bort i sitt eget villnis og *bringer således vanære inn over Kristi hellige navn*, og kaster tvil over den troende menighet – en tvil og en skygge som aldri skulle finnes over vår virksomhet. I Paulus' nådeevangelium er det ikke gitt oss å virke med tegn og under, slik Peter og de elleve gjorde.

Vårt «tegn» det er det spesielle faktum at vi er Kristi legeme for hvilket Jesus er Hode, og vi er gitt en **frelse i det over-himmelske der Jesus er ved Faderens høyre hånd**

– det Paulus på gresk kalte *epiuranos himmelen – himmelen over himlene*. Vi skal ikke inn i noe tusenårsrike på jord, men til himmelen der oppe! - - -

Peter dro derfra (på Guds og englers befaling) til den romerske kystbyen Cæsarea (Apg. 10, 1 – 11, 18), og gjennom hendelsen med høvedsmannen Kornelius' omvendelse, «en centurion som tilhørte den italienske hærstyrke» (Apg. 10, 1), så fikk han åpnet opp for å ta med *proselytter* inn i den messianske jødiske forsamlingen. (MIN ANMERKN.: Det framgår av Apg. 10 at Peter måtte overtales til å gå inn til en hedning, for det var forbudt av Mose lov! Herren talte til Peter i et syn da Peter var i bønn, - noe som samtidig bekrefter at Peter aldri var sendt ut i verden som misjonær til hedninger, men bare skulle tale til omskårne, altså jødene).

Da Peter ble kastet i fengsel (cirka år 44 e. Kr.) ble han reddet overnaturlig av en Guds engel, og lenkene falt av ham og han ble ledet ut av Antonia borgen, og kom til Marias hus, mor til Johannes Markus (Apg. 12, 2-12).

Vi får intet opplyst omkring Jacobs henrettelse i forhold til at Peter ble reddet fra samme skjebne. I aposteltiden var det *Gud som overstyrte alt som hendte* – og noen fikk

da den ære å gi sitt liv for Kristi sak, mens andre ble reddet. Men deres redning finner vi bare som et *midlertidig inngrep fra Gud*, for alle sammen møtte døden på en lite hyggelig måte. De ble henrettet altså. Unntaket er vel apostelen Johannes – det finnes intet bibelskriv som gir rom for å tro at han ble drept. Det sies at han jo tok seg av Jesu mor, Maria, som bodde hos ham i Efesus.

Sett med disse fakta som 'øyne', så kan vi jo egentlig si at Jacob ble *spart* for lidelser og fikk en tidlig avgang fra livet, mens Peter måtte ta inn over seg årevis med forfølgelser og harde prøvelser! (MIN ANMERKN.).

I Apg. 12, 17 finner vi at Peter forteller de troende i Marias hus hvordan engelen reddet ham ut fra fengselet, og han legger til: «Fortell dette til Jacob (Jesu bror) og brødrene.» Og Lukas forteller da om Peter, videre: «Så gikk han bort og drog til et annet sted.»

Ved dette tidspunktet i Apostelgjerningene, ser det ut til at Peters udiskutable posisjon som leder for Jerusalem forsamlingen kom til en slutt. Det finnes ikke noe skrift som beviser til hvilket «sted» det var at Peter reiste. Det er tydelig at han anså seg selv å være på flukt fra Sanhedrin rådet og Herodes. Peter visste at hvis ikke Gud hadde reddet ham ut av fengselet, så ville det bety døden.

Peters tjeneste i senere tid blir ikke dekket i Apostelgjerningene – kanskje var dette fordi forfatteren hadde planlagt en tredje bok (?) om dette, men den ble aldri skrevet. Klements' 1. Brev 4-6 anmerker at det fantes et internt 'sjalusi drama' i menigheten der, som kan ha vært årsak til at Lukas aldri ville skrive noen historie der Peter var involvert slik. Men dette kan bare betraktes som ren spekulasjon, intet annet. Lukas nølte ikke med å beskrive krangelen mellom Johannes-Markus og Paulus, da førstnevnte hoppet av Paulus' første misjonsreise i keiserriket. Så – altså, alt blir derfor spekulasjon.

(Min lille tese om hvorfor Peter forsvant ut av Apostelgjerningene, er ganske enkelt dette at han kunne ikke være to steder på samme tid! Lukas fant at det var riktig å bli med i Paulus' reisefølge, og dette er jeg glad for han gjorde.)

Peter var den mest prominente person i Jerusalem forsamlingen inntil dette med arrestasjonen og siden flukten fra byen etter at engelen tok ham ut av Herodes' klør – som notert i Apg. 12, 1-17. Dette var den onde Herodes Agrippa I, han som ble drept av en Guds engel for å ha til stjølet seg den ære som bare Gud tilkom (Apg. 12, 21-23).

Eksempelvis har vi dette med at Paulus, tilbake fra tre års fravær etter sin omvendelse (Apg. 9ff), dro til byen for å rådføre seg med Peter, og han var hos ham i to hele uker (Gal. 1, 18-19).

Noen bibel lærde mener at Peter kan ha tatt på seg et misjonær-oppdrag, og derfor ikke ledet menigheten i Jerusalem, men var gitt over til Jacob, Herrens bror. Det henvises da til bl.a. Peters kortvarige hykleri...da han trakk

seg fra å ha samfunn med grekere (hedning proselytter i Antiokia) da det kom noen utsendinger fra Jacob til ham (Gal. 2, 11-14). Peters opptreden i samrådet de hadde i Jerusalem om proselyttenes stilling innfor Mose lov og bud, nevnes som kun en enkelt-stående affære, og ikke fordi Lukas igjen hadde begynt å reise med Peter og følge med hans liv og tjeneste (Apg. 15ff). Rådet ble holdt i år 49-50 iflg. de fleste bibel-historikere.

Så langt mitt utdrag/bruk av Encyclopedia Britannica.

Men det er ingen tvil om at Peter – hans markante leder rolle til tross – ikke på noen måte var utsendt fra Kristi side som en apostel til hedningene! Gal. 2, 7-8 vitner om at han bare skulle tale til OMSKÅRNE – ergo utelukkes hedninger derav.

Mens hva gjelder hedning-misjon, så ble det Paulus som fikk dette kallet av Kristus. Paulus selv bekrefter denne sannhet flere ganger i sine brev. Ikke at han var «én av apostlene til hedningene» - men at han var «Den eneste apostel til hedningene»!

Med dette ville jeg bare påpeke at vår apostel, Paulus, som ble særskilt sendt til oss hedninger med det frie nådeevangeliet (i ettertid av Israels fall fra Gud) ikke dermed gjør Peters tjeneste til jødene til en bagatell. Nei, Peter var stor i sin tjeneste for Jesus Kristus.

Men han ble sendt bare til disse. Faktisk var det slik også med Jesus selv, Matt. 15, 24:

«Jeg er IKKE utsendt til andre enn de fortapte får av Israels hus.»

Paulus bekrefter denne viktige sannheten for oss i Rom. 15, 8:

«For Kristus er blitt en tjener for DE OMSKÅRNE for Guds sannferdighets skyld.»